Program
Stranke modernega centra
2018-2022

BOLJE ZA VSE

SMC stranka modernega centra

Stranka modernega centra

je stabilna levosredinska izbira
za svobodomiselne volilke in volilce,
ki od politične stranke pričakujejo
pravično delovanje in napredne vrednote.

Ustanovljena junija 2014 kot Stranka Mira Cerarja je le mesec dni po ustanovitvi zmagala na državnozborskih volitvah z največ mandati v samostojni Sloveniji. Koalicijska vlada pod vodstvom SMC je Slovenijo potegnila iz krize med članice EU z najvišjo gospodarsko rastjo (4,8 % v 2017), prepolovila stopnjo brezposelnosti, spodbudila pomembne investicije (Magna, Yaskawa) in po letih vladnih kriz in predčasnih volitev stabilizirala politični prostor. Naša vlada je **vrnila optimizem prihodnosti**.

Kot socialno-liberalna stranka sodi Stranka modernega centra v evropsko *Združenje liberalcev in demokratov za Evropo* (ALDE), v Sloveniji pa je kot levosredinska stranka potencialna koalicijska partnerica vsem demokratičnim strankam z izjemo skrajnih.

Izkušnja štirih let vodenja vlade in države je predragocena, da bi se je vsaka štira leta učile povsem nove ekipe. Želimo voditi prihodnjo vlado – da nadaljujemo začeto in na ustvarjenih gospodarskih in političnih temeljih popeljemo Slovenijo med najbolj razvite socialno pravične in gospodarske uspešne evropske države. Osnovno poslanstvo SMC je Slovenija, v kateri pri snovanju kakovostnega življenja sodelujejo vsi državljani in državljanke – da bo življenje v Slovenija **bolje za vse**.

V aktivnih prizadevanjih za dosego tega cilja bo Stranka modernega centra dosledno spoštovala **temeljne vrednote** vladavine prava, trajnostnega razvoja, posameznikove in družbene inovativnosti, družbene odgovornosti in solidarnosti.

Vladavina prava omogoča v mednarodni skupnosti, Evropski uniji in Sloveniji ureditev, v kateri je delovanje vseh institucij, podjetij in ljudi pogojeno s pravnimi načeli ter v kateri si oblast prizadeva za pravičen družbeni red. Z vidika demokratične države in Evropske unije so ključni spoštovanje in razvoj človekovih pravic in svoboščin, ustavnosti in zakonitosti, pravičnosti in pravne varnosti, načela delitve oblasti, neodvisnosti in nepristranskosti sodstva ter sodnega nadzora.

Trajnostni razvoj zadovoljuje želje in ustvarja vrednost za današnje generacije ob upoštevanju potreb in možnosti prihodnjih. Družba, država in gospodarstvo si morajo prizadevati za ohranjanje narave in naravnih virov, biotske raznovrstnosti in zmanjševanje onesnaževanja ter izvajanje dolgoročnih strategij, finančne odgovornosti in medsektorskega sodelovanja, povezovanja in usklajevanja.

Inovativnost je odprtost za nove ideje in znanja na vseh področjih, ki vodijo do družbenih, tehnoloških in organizacijskih inovacij. Te so temeljno gonilo za ustvarjanje dodane vrednosti v podjetništvu in gospodarstvu ter uporabne vrednosti v javnem sektorju in državi. Le skupno ustvarjanje večje vrednosti vodi k večji družbeni blaginji, zato pri vseh deležnikih v družbi podpiramo, spodbujamo in ustvarjamo pogoje za njihovo prodornost, odličnost, kritično razmišljanje, drznost in produktivnost.

SMC stranka modernega centra

Družbeno odgovornost razumemo ožje kot nenehno zavezanost k delovanju v korist in razvoj vseh ljudi in drugih deležnikov v družbi, širše pa kot odgovornost do družbenega in naravnega okolja. Zavedamo se, da so glavni elementi družbeno odgovornega ravnanja in delovanja spoštovanje, človečnost, družbena vključenost, poštenost, zaupanje in transparentnost.

Solidarnost je poleg vladavine prava sistemski temelj pravične in socialne države, enakopravnosti in varnosti znotraj EU ter pravične, mirne in varne mednarodne ureditve. Ustvarja zaupanje ljudi v pravično delovanje države, omejuje pretirano družbeno neenakost znotraj držav in med njimi ter dolgoročno zagotavlja uporabo vseh družbenih potencialov. Dobrodelnost in humanitarno delovanje solidarnost dopolnjujeta, vendar je ne nadomeščata.

Kako članice in člani Stranke modernega centra **vidimo Slovenijo prihodnosti?**

- → **V zeleni Sloveniji** cenimo in varujemo naša naravna bogastva (vire hrane, vodne vire, gozdove, prostor, zrak), enakomerno razvijamo vire energije in solidarno prispevamo k mednarodnim naporom za trajnostni razvoj brezogljične družbe.
- → **V zdravi Sloveniji** vsi državljani in državljanke uživamo pravice javnega zdravstva, s preventivnimi ukrepi prispevamo k zmernemu in zdravemu življenju, s spodbujanjem športnih aktivnosti pa krepimo zdrav duh v zdravem telesu.
- → **Pravična Slovenija** se začne pri temeljnih človekovih pravicah in zagotavljanju osnovne pravice, da si z lastnim delom in podjetnostjo ustvarjaš človeka dostojno življenje. Pravna država z vladavino prava je nujni, a ne zadostni pogoj pravične družbe.
- → **Varna Slovenija** se ne začne na meji, temveč v družini in medsebojnih odnosih, zato se borimo za ničelno toleranco do družinskega nasilja in proti sovražnemu govoru v javni komunikaciji. Močnejši kot bomo gospodarsko in v spoštovanju človekovih pravic, trdnejši bo naš mednarodni varnostni položaj.
- → **Z digitalno Slovenijo** aktivno sooblikujemo sodobnost. Sodobne tehnologije so nova industrijska revolucija, ki temeljito spreminja naš vsakdan, komunikacije in načine poslovanja. Zato strateško vlagamo vanje.

Teh pet programskih usmeritev **Slovenije prihodnosti** tvori celoto, ki se je lotevamo postopno, **z reformnim spreminjanjem** javnih politik, in v sodelovanju z vsemi programsko in projektno sorodnimi deležniki politike in civilne družbe. Poučeni z izkušnjo štrih let vodenja vlade vidimo kot enega od pogojev za uresničitev Slovenije prihodnosti **izkušeno, modro in dovolj notranje kompaktno koalicijsko vlado**, da bodo naše razlike motiv sprememb na bolje, ne pa zavora ali celo prestava za vzvratno vožnjo.

V nadaljevanju kot osnovo prihodnjega delovanja predstavljamo več kot **175 ukrepov** na **21 vsebinskih področij**. Pri njihovi pripravi so sodelovali člani in članice programskih odborov, ministri in ministrice, poslanci in poslanke ter številni sogovorniki iz civilne družbe. Delovno gradivo z ukrepi je sredi februarja 2018 obravnaval Svet SMC, s sprejemom končne verzije na pričujočem kongresu pa bo postavljen programski temelj za nastop Stranke modernega centra na volitvah junija 2018 in za realizacijo v obdobju 2018-2022.

Energetika

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zavzemamo se za večjo energetsko samooskrbo Slovenije in manjšo energetsko odvisnost od uvoza energije. Želimo (še) večje energetske prihranke, zvišanje deleža obnovljivih virov energije in učinkovitejše upravljanje s porabo energije na ravni vsakega gospodinjstva. Stremimo k opuščanju uporabe fosilnih goriv v prometu z namenom zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Spodbujati učinkovitejšo rabo energije.
- → Povečati delež obnovljivih virov energije.
- → Spodbuditi izgradnjo (malih) hidroelektrarn.
- → Izboljšati ogrevalne navade v posamičnih kuriščih za zmanjšanje izpusta toplogrednih plinov.
- → Nadaljevati z večjo uporabo električnih vozil in drugih alternativnih goriv za manjši ogljični odtis v prometu.
- → Vsakemu državljanu omogočiti boljše upravljanje računa za porabljeno električno energijo in boljšo uporabniško izkušnjo.
- → Zmanjšati vpliv elektromagnetnega sevanja na ljudi.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Nadaljevanje projekta energetske sanacije stavb v državni, občinski in zasebni lasti za bolj učinkovito rabo energije.
- → **Ukrep št. 2:** Spodbude za obnovljive vire enegije.
- → **Ukrep št. 3:** Dokončanje HE Mokrice do leta 2021 in začetek gradnje HE na srednji Savi.
- → **Ukrep št. 4:** Podpora daljinskim sistemom ogrevanja v manjših naseljih in spodbujanje energetsko varčnih sistemov v gospodinjstvih.
- → **Ukrep št. 5:** Nadaljnji razvoj omrežja elektro polnilnic in subvencioniranje nakupa električnih vozil.
- → **Ukrep št. 6:** Nadaljnja izgradnja pametnih omrežij za učinkovitejše upravljanje s porabo energije, vpliv na račun in manjši ogljični odtis.
- → **Ukrep št. 7:** Kabliranje visokonapetostnih daljnovodov.

Evropska unija

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Za Slovenijo je pomembno, da Evropska unija ostane prostor vladavine prava, trajnostnega razvoja, spoštovanja človekovih pravic, solidarnosti in spoštovanja vsakega ne glede na to, od kod prihaja, ter kakšne so njegove osebne okoliščine. Obstoj EU je ključnega pomena za uveljavljanje slovenskih interesov, zato se zavzemamo, da Slovenija v reformirani EU postane ena izmed osrednjih in nosilnih članic. Svoje interese moramo zastopati skozi okrepljeno koordinacijo evropskih zadev v Sloveniji, proaktivnejše delovanje in jasne vsebinske prioritete.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Postati (še) bolj aktiven partner v EU.
- → Podpirati nadaljnjo integracijo držav Zahodnega Balkana v EU.
- → Okrepiti zastopanje interesov Slovenije v EU.
- → Pripraviti se kadrovsko, vsebinsko in logistično na predsedovanje Svetu EU in izvesti učinkovito predsedovanje EU.
- → Zaščititi javni interes prebivalcev, države in gospodarstva ob prenosu pravnega reda EU.
- → Ostati neto prejemnik sredstev iz EU.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Zahtevati razvoj EU utemeljen na solidarnosti, trajnostnem razvoju, človekovih pravicah in spoštovanju prava.
- → **Ukrep št. 2:** Aktivna podpora pogajalskemu procesu in pomoč pri približevanju držav nekdanje SFRJ in Albanije k EU.
- → **Ukrep št. 3:** Pobuda za oblikovanje skupne azilne, varnostne in integracijske politike na ravni EU.
- → **Ukrep št. 4:** Zagovarjanje ambiciozne reforme EU po Brexitu za ohranitev razvojnih sredstev ter približevanje jedrnim državam EU.
- → **Ukrep št. 5:** Aktivna politika zaposlovanja v institucijah EU.
- → **Ukrep št. 6:** Ustanovitev vladne službe za koordinacijo evropskih zadev ter vsebinska in logistična podpora predsedovanju svetu EU.
- → **Ukrep št. 7:** Sedanji način prenašanja pravnega reda EU v naš pravni red prilagoditi interesom razvoja naše države in ljudi.
- → **Ukrep št. 8:** Nadaljnje učinkovito črpanje EU sredstev.

Gospodarstvo

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški sektor je pomembno gonilo družbenega razvoja. Želimo si, da bi Slovenija postala pomembno središče za sodobne tehnologije, zato potrebujemo strokovnjake z ustreznimi znanji ter primerno regulirano tehnološko in podporno okolje. Zavzemamo se za razvoj Slovenije v smeri zelene in varne destinacije. Zavedamo se, da naravni viri niso v izobilju, zato spodbujamo prehod v krožno gospodarstvo skozi ustrezne ukrepe in sektorske politike. Stremimo k nadaljnjim izboljšavam pri upravljanju z državnim premoženjem.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Nadaljnje izboljšave pri upravljanju z državnim premoženjem in odgovorno prestrukturiranje podjetij.
- → Nadaljevati z uspešnim privabljanjem tujih direktnih investicij.
- → Razvijati Slovenijo kot enovito, zeleno, aktivno in zdravo turistično destinacijo.
- → Razvijati Slovenijo kot eno vodilnih in najbolj zaželenih destinacij za »start-up« podjetja na področju »blockchain« tehnologije.
- → Zagotoviti varno uporabo sodobnih tehnologij (»blockchain«).
- → Povečati slovenski izvoz na hitrorastoče trge.
- → Omejiti plačilne roke za kontinuirane dobave in prepoloviti število poslovnih subjektov, ki plačujejo po dogovorjenem roku.
- → Spodbujati sodelovalno gospodarstvo kot novo obliko organiziranja gospodarske dejavnosti.
- → Spodbujati prehod v krožno gospodarstvo skozi ponovno uporabo virov in visokokakovostno recikliranje.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Ohranjanje strateške infrastrukture v državni lasti in premišljena privatizacija.
- → **Ukrep št. 2:** Ustrezno povečati donos pri upravljanju s kapitalskimi naložbami države.
- → **Ukrep št. 3:** Krepitev spodbud za domače in tuje vlagatelje.
- → **Ukrep št. 4:** Nadgradnja obstoječih hotelov ter spodbude za razvoj družinskih hotelov in turističnih kmetij.
- → **Ukrep št 5:** Podporna shema za spodbujanje investicij v turizem in lesno-predelovalno industrijo.
- → **Ukrep št. 6:** Spodbude za uspešna »start-up« podjetja (na področju sodobnih tehnologij) in za prihod vrhunskih podjetniških ekip v RS.
- → **Ukrep št. 7:** Regulacija področja »blockchain« tehnologije.
- → **Ukrep št. 8:** Spodbujanje internacionalizacije podjetij in vključitve v globalne verige vrednosti.
- → **Ukrep št. 9:** Izvzeti kadrovske štipendije gospodarstva iz skupnega dohodka gospodinjstev.

- **Ukrep št. 10:** Znižanje zakonske omejitve plačilnega roka in strožje kazni za neplačnike.
- **Ukrep št. 11:** Spodbude za nastanek (slovenskih) platform sodelovalnega gospodarstva in njihova ustrezna regulacija.
- **Ukrep št. 12:** Pripraviti zakonodajo in celovit sklop ukrepov na strani proizvajalcev, potrošnikov in finančnega sistema za hitrejši prehod v krožno gospodarstvo.

Informacijska družba

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zavedamo se, da digitalizacija vpliva na vse vidike našega življenja ter presega meje, ki so nas omejevale v preteklosti. Prepričani smo, da lahko skozi digitalizacijo posamezniki, organizacije in družba mnogo bolje prepoznamo svoje priložnosti in hitreje zadovoljimo svoje potrebe. Želimo postati ena izmed najbolj digitaliziranih držav v EU, zato je potrebno državljane opolnomočiti z digitalnimi znanji, zagotoviti varen dostop do zmogljive digitalne infrastrukture in storitev ter sprejeti ukrepe za vzpostavitev digitalizaciji prijaznega regulatornega in razvojnega okolja.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Opolnomočiti državljane za prehod v dobo digitalizacije.
- → Zagotoviti cenovno ugodno in široko dostopno digitalno infrastrukturo ter uporabniku prijazne in dostopne storitve v mestih in ruralnem okolju.
- → Vzpostaviti digitalizaciji prijazno in vzdržno regulatorno okolje.
- → Nadaljevati s spodbujanjem domačega in mednarodnega sodelovanja na področju digitalizacije.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1.** Digitalno opismenjevanje vseh generacij skozi celoten vzgojno-izobraževalni sistem in širše.
- → **Ukrep št. 2:** Podelitev digitalnega državljanstva ob rojstvu (brezplačen e-certifikat in e-identiteta).
- → **Ukrep št. 3:** Štipendije in spodbujanje financiranja programov s področja sodobnih tehnologij (npr. »blockchain«, umetna inteligenca, robotika).
- → **Ukrep št. 4:** Dostop do interneta za vse skozi univerzalno storitev, sofinanciranje vzpostavitve hitrih povezav v ruralnih okoljih in projektov za pospeševanje povezljivosti znotraj urbanih okolij.
- → **Ukrep št. 5:** Ustrezna regulacija področja »blockchain« tehnologije.
- → **Ukrep št. 6:** Nadaljevanje povezovanja in sodelovanja države, gospodarstva, nevladnih organizacij v okviru »Slovenske Digitalne Koalicije« in podpora razpisom za spodbujanje verig vrednosti na področju digitalizacije.

Infrastruktura

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zavzemamo se za stroškovno učinkovito izgradnjo in upravljanje infrastrukture ter financiranje razvoja infrastrukture v največji meri po načelu uporabnik plača. Spodbujamo razbremenitev cestnega omrežja skozi razvoj kakovostnega javnega potniškega prometa, skladnega z zasnovo pametnih skupnosti in mrežo kolesarskih poti ter preusmeritev prometa s cest na vlake. Regijska središča s hitrimi cestami želimo povezati z AC križem ob zagotavljanju ustrezne pretočnosti in varnosti. Potrebno bo utrditi položaj države kot logističnega središča in maksimirati njene koristi kot strateškega lastnika gospodarskih družb na področju logističnih storitev.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Nadaljevati s pospešeno obnovo državnega cestnega omrežja.
- → Nadaljevati s posodobitvijo in nadgradnjo obstoječe železniške infrastrukture.
- → Spodbuditi trajnostne oblike mobilnosti (npr. kolo, železniški potniški promet).
- → Izboljšati mednarodne logistične povezave.
- → Dokončno utrditi položaj RS na zemljevidu ključnih logističnih vozlišč.
- → Povečati dostopnost omrežja hitrih cest na AC križ za hitrejši regionalni razvoj.
- → Povečati varnost in pretočnost na AC križu.
- → Zagotoviti optimalno dinamiko investicij na osnovi realnih potreb in strateških usmeritev države.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Pospešena obnova državnega cestnega omrežja (3000 km v 5 letih).
- → **Ukrep št. 2:** Posodobitev obstoječega železniškega omrežja in postopna preusmeritev tranzitnega tovornega prometa na železnice.
- → **Ukrep št. 3:** Izgradnja 725 km medkrajevnih kolesarskih poti v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi.
- → **Ukrep št. 4:** Dokončanje druge cevi v Karavanškem predoru.
- → **Ukrep št. 5:** Gradnja II. tira Koper – Divača.
- → **Ukrep št. 6:** Začetek del na tretji osi v letu 2018.
- → **Ukrep št. 7:** Hitrejši postopki načrtovanja in umeščanja t.i. razvojnih osi v prostor.
- → **Ukrep št. 8:** Popoln umik cestninskih hišic na AC križu in uporaba obstoječe infrastrukture za večjo digitalizacijo v prometu.
- → **Ukrep št. 9:** Oblikovanje infrastrukturnega sklada v katerem bodo zbrana namenska sredstva od dajatev in takse od uporabnikov prometne infrastrukture.

Izobraževanje

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zavzemamo se, da sta vzgoja in izobraževanje pod enakimi pogoji dostopna za vse. Prepričani smo, da javno šolstvo pomembno povečuje možnosti posameznika za bolj učinkovito soočanje s sodobnimi življenjskimi izzivi in položajem na trgu dela ter odločilno vpliva na ustvarjanje novih potencialov za posameznika in družbo. Učeče in učitelje enakovredno postavljamo na prvo mesto, zato želimo ustvariti spodbudno, dostopno in kakovostno okolje, v katerem lahko učitelji delujejo, učeči pa razvijajo svoje potenciale ter se uspešno vključujejo v (mednarodno) okolje. Vzgojno-izobraževalne institucije imajo pomembno vlogo pri vključevanju posameznika in pri ustvarjanju socialnega prostora.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- Jasno razmejiti med javnim in zasebnim izvajanjem vzgojne in izobraževalne dejavnosti.
- Učinkovito odgovoriti na izzive sodobnega časa v vzgojno-izobraževalnem procesu.
- Zagotoviti pogoje za varno in spodbudno učno okolje ter okrepiti vlogo vrtca kot prostora socializacije.
- Zagotoviti dostopnost prenosa znanj in veščin za uspešno vključevanje na trgu dela ter večjo kakovost življenja.
- Okrepiti vseživljenjsko učenje zaradi hitrih družbenih sprememb.
- Ustvariti pogoje za boljšo integracijo najbolj ranljivih družbenih skupin v vzgojno-izobraževalni proces.
- Okrepiti ugled učiteljskega poklica, omogočiti njegov profesionalni razvoj in zagotoviti ustrezen status strokovnih delavcev.
- Dodatno krepiti mednarodno odprtost izobraževalnega sistema na vseh ravneh.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev)

- **Ukrep št. 1:** Razmejitev med javnim in zasebnim izvajanjem vzgojno-izobraževalne dejavnosti skozi Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI).
- **Ukrep št. 2:** Prenova učnega načrta osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja (npr. tuji jeziki, gibanje, sodobne tehnologije) in zunanjih načinov preverjanja znanja (npr. vloga nacionalnih preizkusov znanja, razmerje med poklicno in splošno maturo).
- **Ukrep št. 3:** Spodbude za vključitev vseh otrok v vrtce vsaj eno leto pred začetkom šolanja (brezplačno).
- **Ukrep št. 5:** Stabilno financiranje elementov, pomembnih za kakovost in dostopnost izobraževanja (npr. učbeniška politika, šola v naravi).

- **Ukrep št. 6:** Uvedba javne službe in stabilnega financiranja programov za lažje vključevanje na trg dela in večjo družbeno vključenost vseh starostnih skupin (npr. vajeništvo, usposabljanje za digitalizacijo, vseživljenjsko učenje).
- **Ukrep št. 7:** Prenova sistema vključevanja otrok, učencev, dijakov in študentov iz socialno ranljivih skupin in s posebnimi potrebami.
- **Ukrep št. 8:** Debirokratizirati delo učiteljev, prenova sistema strokovnih napredovanj ter svetovalnega dela za vzgojitelje in učitelje.
- **Ukrep št. 9:** Ukrepi za večjo mednarodno mobilnost, razvoj skupnih programov in prenose dobrih praks iz tujine.

Javna uprava

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Želimo oblikovati spodbudno delovno okolje, vzpostaviti mehanizme odgovornosti in napredovanja ter obenem omejiti politični vpliv na kadrovanje in strokovno delo javnih uslužbencev. Zavzemamo se za učinkovit javni servis za različne storitve in da bi uporabniki javnih storitev lahko aktivneje sodelovali pri pripravi predpisov ter odpravi bremen in ovir, ki bistveno vplivajo na njihova življenja in poslovanje. Potrebujemo prilagodljiv sistem javne uprave, ki se bo lahko hitro in inovativno odzval na izzive moderne družbe. Stremimo h gospodarnemu in transparentnemu upravljanju s premoženjem države v dobro vseh nas.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Povečati učinkovitost delovanja državne uprave.
- → Uvesti enotno vstopno točko za uporabnike vseh storitev javne uprave.
- → Enostavno in dostopno uporabljati javne storitve za podjetja in posameznike.
- → Nadaljevati z zmanjšanjem zakonodajnih bremen in administrativnih ovir za državljane in gospodarstvo.
- → Upravljati z državnim stvarnim premoženjem gospodarno in transparentno.
- → Dodatno pospešiti postopke javnega naročanja in zagotoviti večjo gospodarnost z namenom doseganja nižjih cen.
- → Oblikovati učinkovitejši sistem kadrovskega upravljanja v državni upravi.
- → Nadgraditi in posodobiti sistem plač v javnem sektorju.
- → Opolnomočiti nevladni sektor za dopolnitev/nadomestilo dejavnosti države, kadar bo to v javnem interesu.
- → Preoblikovati javne zavode za bolj transparentno, gospodarno in odgovorno izvajanje javnih služb ter upravljanje javnih zavodov.
- → Povečati učinkovitost delovanja javnih agencij.

3. Kaj (Ukrepi za dosego postavljenih ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Nadaljnje poenostavitve in digitalizacija procesov v državni upravi skozi združevanje različnih služb (npr. centralizacija IT).
- → **Ukrep št. 2:** Nadaljevanje prenove in optimizacije spletnih mest državne uprave skozi enotno vstopno točko.
- → **Ukrep št. 3:** Mobilni dostop in dostop od doma do javnih storitev skozi nadgradnjo portala e-Uprava in e-Vem (npr. ustanovitev/zaprtje podjetja, pridobitev osebnih dokumentov, odjava/prijava stalnega prebivališča).
- → **Ukrep št. 4:** Nadgradnja portalov (Enotna zbirka ukrepov, STOP birokracija) za odpravo administrativnih ovir za državljane in gospodarstvo (npr. pridobivanje dovoljenj na daljavo, spremljanje učinkov na gospodarstvo skozi test MSP).
- → **Ukrep št. 5:** Vzpostavitev informacijskega sistema za gospodarno upravljanje s stvarnim premoženjem države (nepremičnine) (povezane baze: GURS, kataster, zemljiška knjiga, evidenca energetskih izkaznic).

- **Ukrep št. 6:** Nadgradnja javnega naročanja skozi elektronsko javno naročanje (npr. objava, oddaja ponudb, ocenjevanje, plačila).
- **Ukrep št. 7:** Vzpostavitev centralne kadrovske evidence za boljšo preglednost in učinkovitejše kadrovsko upravljanje v državni upravi.
- **Ukrep št. 8:** Prilagoditi sistem plač v javnem sektorju za bolj pravično nagrajevanje.
- **Ukrep št. 9:** Sprejem strategije razvoja NVO in dodatna sredstva za dvig njihove usposobljenosti ter večje profesionalizacije.
- **Ukrep št. 10:** Preoblikovanje javnih zavodov za natančnejšo opredelitev nalog in pristojnosti ustanovitelja (država, občine), upravljavcev, ter nadzora in odgovornosti za upravljanje in nekvalitetno izvedbo storitev.
- **Ukrep št. 11:** Sprememba Zakona o javnih agencijah za opredelitev jasnih kriterijev za ustanovitev agencij in poostritev nadzora resornih ministrstev nad gospodarnostjo njihovega poslovanja.

Javne finance

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Na podlagi uspešno izvedene konsolidacije javnih financ želimo postopoma preiti na trajno vzdržne in razvojno naravnane javne finance. Na izdatkovni strani bo postalo ključno še tesnejše načrtovanje izdatkov v povezavi s cilji.
Želimo premik v smeri zagotavljanja razvojno naravnanih proračunov tudi na ravni lokalnih skupnosti. Na nadaljnji poti krepitve davčne kulture nam bo v pomoč bliskovit tehnološki razvoj, ki odpira številne priložnosti za učinkovitejše in do zavezancev prijaznejše delovanje davčnega sistema. S poudarkom na ukrepih zelene proračunske reforme bomo spodbujali trajnostni razvoj, prehod v zeleno gospodarstvo in višjo konkurenčnost na mednarodni ravni.

2. Kako do cilja (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Povečati aktivnosti na področju krepitve davčne kulture in nagraditi zavezance z družbeno odgovornim odnosom do plačevanja davkov.
- → Znižati obseg davčnega administriranja.
- → Vzpostaviti sisteme za ničelno toleranco do neplačevanja davkov.
- → Izvesti ukrepe fiskalne politike za hitrejši prehod v krožno gospodarstvo.
- → Postopno razbremeniti stroške dela z namenom privabljanja tujih strokovnjakov in ohranjanja domačih ter povečati stroškovno konkurenčnost.
- → Spodbujati razvojno naravnane proračune lokalnih skupnosti.
- → Zavzemati se proti agresivnemu davčnemu načrtovanju in poslovanju s podjetji v posebej ugodnih davčnih oazah.
- → Okrepiti učinkovito upravljanje skupnega premoženja (kapitalske naložbe, podeljene koncesije, nepremično premoženje) v korist vseh.
- → Povrniti zaupanje in dvigniti ugled finančnih institucij skozi učinkovitejši nadzor.
- → Načrtovati izdatke v neposredni povezavi s cilji in dejavnostmi za dosego le-teh.
- → Vzpostaviti učinkovit sistem za celovit pregled vseh potencialnih projektov v RS.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Uvedba davčne olajšave do 5% letne dohodnine posameznika za sredstva, vložena v področja kulture, športa, zdravja in obrtniških del na podlagi tehnološke nadgradnje programa »preveri račun« (t.j. samodejni pripis računov k izračunu dohodnine).
- → **Ukrep št. 2:** Skozi digitalizacijo in avtomatizacijo procesov znižati obseg davčnega administriranja v korist zavezancev skozi samodejno izvajanje nekaterih aktivnosti (npr. trajno hranjenje arhiva v digitalnem formatu, obračunavanje davkov, enostavna davčna izvršba).
- → **Ukrep št. 3:** Uporaba umetne inteligence za samodejno odkrivanje in preprečevanje napak ter goljufij iz sedanjega obsega (DDV) na preostale dajatve.

- **Ukrep št. 4:** Postopna ukinitev okolju škodljivih subvencij.
- **Ukrep št. 5:** Znižanje progresije na dohodninski lestvici za višje neto plače.
- **Ukrep št. 6:** Uvedba sodobnega davka na nepremičnine kot nadomestka za dosedanje tri dajatve v primerljivem obsegu.
- **Ukrep št. 7:** Večji nadzor pri obračunavanju in izterjavi davkov multinacionalnih podjetij.
- **Ukrep št. 8:** Vzpostavitev enotnega in javnega centralnega registra vseh koncesij, podeljenih s strani države (t.j. vodni in termalni viri, rude, les, zdravstvene storitve, gradnje in vzdrževanje cest, železniške infrastrukture, predelava odpadkov, odpadne vode).
- **Ukrep št. 9:** Združitev nadzornih institucij za bolj pregleden in učinkovit nadzor finančnega sistema (npr. ATVP, BS).
- **Ukrep št. 10:** Nadaljevanje postopnega prehoda na programski proračun.
- **Ukrep št. 11:** Vzpostavitev enote za ocenjevanje investicijskih projektov na ravni države.

Kmetijstvo, gozdarstvo in prehrana

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zavzemamo se za pridelavo varne in lokalno pridelane hrane z namenom povečanja prehranske samooskrbe Slovenije. Zaradi vse večjega števila skrajnih vremenskih pojavov (pozebe, suše, toče) podpiramo uvajanje novih tehnologij v kmetijstvu za učinkovitejše delovanje v bolj nepredvidljivih podnebnih okoliščinah. Prizadevamo si, da bi mladi tudi v kmetijstvu, podobno kot v drugih dejavnostih, postali glavna gonilna sila hitrejšega razvoja in napredka. Spodbujamo učinkovito upravljanje in sonaravno gospodarjenje z gozdovi, kmetijskimi zemljišči ter razvoj gozdno-lesne verige v Sloveniji.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Oblikovati spodbude za prenos lastništva kmetij na mlade in za prehod na nove tehnologije ter poslovne modele.
- → Povečati prehransko samooskrbo Slovenije na vsaj 70%.
- → Predstavitvene dejavnosti in demonstracijski projekti za večji prenos inovacij, tehnoloških rešitev in dobrih praks za proizvodnjo hrane.
- → Strateško bolje domisliti in ciljno drugače usmeriti obstoječi sistem subvencij na podeželju.
- → Spodbujati nove oblike sodelovanja in zadružništva na podeželju.
- → Izvesti reformo sistema upravljanja gozdov z namenom povečanja učinkovitosti države in lastnikov gozdov.
- → Spodbuditi razvoj transparentnega trga lesa ter krepiti razvoj celotne gozdno-lesne verige v Sloveniji.
- → Ustrezno urediti upravljanje z divjadjo in zvermi glede na naravno okolje, lastnike gozdov in prebivalstvo.
- → Vodenje kmetijske zemljiške politike v smeri trajnostnega gospodarjenja z zemljišči in ohranjanja krajinsko-ekološke vrednosti.
- → Zakonsko urediti področje osebne in komercialne rabe konoplje.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Dvig začetne spodbude za mlade prevzemnike kmetij.
- → **Ukrep št. 2:** Večje spodbude za gradnjo rastlinjakov, namakalnih in oroševalnih sistemov za pridelavo varne in lokalno pridelane hrane.
- → **Ukrep št. 3:** Podpora novim oblikam svetovanja in usposabljanja (npr. svetovalna platforma, mobilne aplikacije) ter previdnostno načelo pri uporabi GSO.
- → **Ukrep št. 4:** Navzgor omejiti površine upravičencev do subvencij in prerazporeditev denarja k mladim prevzemnikom kmetij za gradnjo rastlinjakov, namakalnih in oroševalnih sistemov.
- → **Ukrep št. 5:** Uvedba kolektivnih oblik zavarovanj za postopno odpravo državnih pomoči zaradi vremenskih razmer in naravnih nesreč.

- **Ukrep št. 6:** Prenos pristojnosti za zagotavljanje strokovnega upravljanja gozdov (posestno načrtovanje, izbira drevja za posek) od države na velike lastnike oz. upravljavce gozdov skozi uvedbo njihove lastne gozdarske službe in licence za izvajanje teh nalog.
- **Ukrep št. 7:** Nadomestitev odločbe za posek pri majhnih lastnikih z obvezno predhodno najavo sečnje s strani lastnika/upravljavca gozda.
- **Ukrep št. 8:** Zagotovitev ažurne, javno dostopne baze cen lesa in gozdarskih storitev ter kupcev lesa in izvajalcev storitev.
- **Ukrep št. 9:** Vzpostavitev sistema za manjšo ogroženost prebivalstva, preprečevanje škod in pravično povrnitev škod iz naslova velikih zveri in divjadi.
- **Ukrep št. 10:** Ukinitev Sklada kmetijskih zemljišč in vrnitev zemljišč lokalnim skupnostim.
- **Ukrep št 11:** Umik konoplje s seznama prepovedanih drog, ureditev osebne in komercialne rabe ter ustrezni nadzor.

Kultura

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zavezujemo se h krepitvi slovenske kulture, jezika in kulturne dediščine, saj v njih vidimo spodbujevalce ustvarjalnosti in gospodarskega razvoja na celotnem slovenskem kulturnem prostoru. Potrebujemo prenovo kulturnega modela s ciljem vzpostavitve močne mreže izvajalcev kulturnih programov v javnem interesu. Kulturno politiko želimo strateško umestiti v izvajanje politik na državni in lokalni ravni. Zavzemamo se za svobodo medijskega prostora, pospeševanje ljubiteljske kulture in kreativnega razmišljanja.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- Področje kulture sistemsko povezati s preostalimi resorji.
- Povečati delež sredstev za kulturo.
- Zagotoviti programsko in finančno avtonomijo mreže kulturnih zavodov.
- Zagotoviti svoboden in pluralen medijski prostor za zagotavljanje temeljev demokracije ter ohranitev neodvisnega delovanja javne RTV.
- Zagotoviti medijsko opismenjevanje in verodostojno informiranje javnosti s strani javnih medijev (STA, RTV) ter opozarjanje na lažne novice.
- Krepiti ustvarjalne in kreativne industrije.
- Plemenititi kulturno dediščino z vsebinskimi zavezami in prioritetami.
- Skrbeti za slovenski jezik.
- Urediti kolektivne kulturne pravice narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- **Ukrep št. 1:** Vključitev kulturnih vsebin v projekte preostalih resorjev in lokalnih skupnosti z namenom večjega umeščanja kulture na vseh ravneh vodenja politik.
- **Ukrep št. 2:** Postopno zviševanje sredstev za programe in infrastrukturo v kulturi.
- **Ukrep št. 3:** Izboljšana avtonomija javnih zavodov, NVO in samozaposlenih s prenovo kulturnega modela skozi nov krovni zakon v kulturi.
- **Ukrep št. 4:** Prenova medijske zakonodaje za vzpostavitev bolj transparentnega lastništva nad mediji, krepitev avtonomije novinarjev in urednikov ob hkratni uvedbi projektov boja zoper »fake news«.
- **Ukrep št. 5:** Prilagoditev javne RTV za učinkovito in finančno vzdržno izvedbo svojega delovanja v medijskem prostoru.
- **Ukrep št. 6:** Oblikovanje spodbud za ustvarjalne in kreativne industrije.
- **Ukrep št. 7:** Sprejetje ciljnih ukrepov strategije ravnanja s kulturno dediščino z novimi viri financiranja.
- **Ukrep št. 8:** Skozi sodobne tehnologije zagotoviti večjo digitalizacijo slovenskega jezika in digitalno pismenost.
- **Ukrep št. 9:** Uvedba davčne olajšave do 5% letne dohodnine za večjo dostopnost aktivnosti na področju kulture.
- **Ukrep št. 10:** Sistemsko financiranje kulturnih pravic narodov nekdanje SFRJ.

Lokalna samouprava

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Prizadevali si bomo za uravnotežen in skladen regionalni razvoj celotne Slovenije ter za enako kakovost storitev za vse državljane/ke na lokalni ravni. Lokalna samouprava predstavlja temelj demokratične družbe - saj je najbližje občanom - skozi zagotavljanje storitev s področja zdravstva, šolstva, sociale, stanovanjske politike, kulture in infrastrukture. Želimo višjo kakovost storitev na lokalni ravni in večje sodelovanje občanov, saj slednje bistveno prispeva h kvaliteti življenja in bivanja državljanov ter k razvoju dejavnosti na lokalni ravni.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Nadaljevati s horizontalnim združevanjem in sodelovanjem občin s ciljem bolj kakovostnega izvajanja lokalnih nalog.
- → Okrepiti povezovanje in sodelovanje občin za učinkovito črpanje EU sredstev.
- → Povečati razvojni potencial manj razvitih regij in učinkovitost občin pri izvajanju javnih služb, ki presegajo meje ene občine (npr. prostorsko načrtovanje, komunala, kohezija).
- → Izboljšati zadovoljevanje potreb lokalnega prebivalstva, saj vse občine opravljajo iste naloge ne glede na število občanov.
- → Povečati finančno avtonomijo in odgovornost občin za gospodarno ravnanje s sredstvi in za učinkovitejšo izrabo prostora.
- → Povečati vključevanje in vpliv občank/občanov na odločanje v občini.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Spodbude za večje sodelovanje občin (npr. nadgradnja sistema skupnih občinskih uprav).
- → **Ukrep št. 2:** Okrepiti moč regionalnih razvojnih agencij kot centralne podporne točke za učinkovito črpanje EU sredstev.
- → **Ukrep št. 3:** Povečanje kompetenc občin za boljše zadovoljevanje potreb občanov in pobuda za prevzem večjega števila zahtevnih nalog s strani večjih občin.
- → **Ukrep št. 4:** Sodobni davek na nepremičnine (kot nadomestek za dosedanje tri dajatve v primerljivem obsegu) kot zanesljiv vir financiranja in orodje za učinkovitejšo izrabo prostora (npr. občine lahko znižajo/povišajo stopnjo do 50% osnove).
- → **Ukrep št. 5:** Spodbude za večje sodelovanje občanov pri oblikovanju občinskega proračuna (participativni proračun).

Okolje in prostor

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Naša prioriteta na področju okolja je večja poplavna varnost in večji nadzor nad potencialnimi in dejanskimi onesnaževalci. Zavzemamo se za usklajeno in okoljsko vzdržno prostorsko načrtovanje ter razvoj prostora s poudarkom na izboljšanju drobitve in kakovosti prostora (degradirana območja). Želimo doseči večjo okoljsko osveščenost prebivalstva, večjo uporabo obnovljivih virov (les, voda, odpadki) in boljši dialog z reprezentativnimi nevladnimi organizacijami. Zaradi vse večjega pritiska na naravne vire in posledično večjo degradacijo okolja si prizadevamo za hitrejši prehod v krožno gospodarstvo.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Izboljšati poplavno varnost v RS.
- → Bolje nadzorovati vse potencialne in dejanske onesnaževalce v RS.
- → Okrepiti kulturo dialoga med nevladnimi organizacijami, onesnaževalci in vlado.
- → Sanirati degradirana urbana območja v RS (npr. Celje).
- → Izvesti ukrepe za hitrejši prehod v zeleno gospodarstvo.
- → Urediti področje odpadkov in gospodarske javne službe, vezane na odpadke.
- → Spodbujati prehod v krožno gospodarstvo skozi ponovno uporabo virov in visokokakovostno recikliranje.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Nadaljnje izvajanje protipoplavnih ukrepov na celotnem območju države (npr. gradnja vodnih zadrževalnikov, čiščenje strug vodotokov, poglobitev strug).
- → **Ukrep št. 2:** Povečati število okoljskih inšpektorjev.
- → **Ukrep št. 3:** Finančno in organizacijsko krepiti reprezentativne okoljske nevladne organizacije.
- → **Ukrep št. 4:** Priprava akcijskega načrta in ukrepov za sanacijo degradiranih območij (npr. Celjska kotlina).
- → **Ukrep št. 5:** Prenova trošarinskega modela v korist prijaznejših energentov in prenova obdavčitve službenih vozil v korist vozil z manjšimi vplivi na okolje.
- → **Ukrep št. 6:** Podrobna opredelitev razširjene odgovornosti proizvajalca za odpadke.
- → **Ukrep št. 7:** Oblikovati zakonodajo in celovit sklop spodbud na strani proizvajalcev, potrošnikov in finančnega sistema za manjše nastajanje odpadkov, višjo stopnjo recikliranja in njihovo ponovno uporabo.

Politični sistem

1. Opis vizije in glavnih ciljev, ki jih želimo doseči:

Zavzemamo se za ukrepe, s katerimi si bodo politične stranke in nosilci javnih funkcij povrnili zaupanje ljudi, da javnih funkcij ter oblasti ne bodo izvrševali v nasprotju z zakonom, etičnimi standardi in v škodo skupnosti. Potrebujemo okrepljen položaj predsednika vlade kot ključnega garanta politične stabilnosti. Želimo spremeniti volilni sistem za večji vpliv volivcev na izvolitev njihovih predstavnikov. Skozi bolj uravnoteženo zastopanost posameznih družbenih skupin in uravnoteženost spolov želimo izkoristiti vse razvojne potenciale.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Povrniti zaupanje v politike in nosilce javnih funkcij, da bodo ti delovali bolj etično in odgovorno.
- → Okrepiti položaj predsednika vlade v postopku oblikovanja vlade.
- → Doseči bolj uravnoteženo zastopanost med spoloma na političnih položajih in javnih funkcijah.
- → Povečati neposredni vpliv volilcev na izvolitev poslancev/poslank.
- → S pomočjo sodobne tehnologije razširiti možnosti za glasovanje na volitvah ob zagotovitvi ustrezne varnosti.
- → Preoblikovati Državni svet Republike Slovenije.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Uvedba instituta neizvoljivosti za pravnomočno obsojene nosilce javnih funkcij z izrečeno nepogojno zaporno kaznijo, daljšo od šestih mesecev.
- → **Ukrep št. 2:** Izguba pravice do javnih sredstev oziroma njihovo zmanjšanje za politične stranke ob ugotovljeni odgovornosti za določene prekrške.
- → **Ukrep št. 3:** Večje pristojnosti predsednika vlade pri oblikovanju vlade, imenovanju in razrešitvi ministrov.
- → **Ukrep št. 4:** Izenačitev deleža zastopanosti spolov pri kandidiranju na volitvah v DZ, lokalnih volitvah in Evropski parlament (na 40%).
- → **Ukrep št. 5:** Dopolnitev proporcionalnega volilnega sistema s preferenčnim glasom.
- → **Ukrep št. 6:** Pilotska uvedba e-volitev na področju predčasnega glasovanja in glasovanja iz tujine.
- → **Ukrep št. 7:** Preoblikovanje sestave Državnega sveta v skladu z večjo zastopanostjo manjkajočih skupin.

Pravosodje in pravna država

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Skozi nadaljnjo krepitev transparentnosti in odgovornosti delovanja želimo ustvariti pogoje za učinkovitejše delovanje vseh deležnikov v pravosodju (sodišča, tožilstvo, državno odvetništvo, izvedenci, notarji, cenilci, izvršitelji) ter drugih gradnikov pravne države (KPK). Okrepiti moramo sistemski nadzor nad delom tožilstva za učinkovitejši pregon organiziranega kriminala in korupcije. Prepričani smo, da so potrebne spremembe za boljšo organizacijo dela sodišč in bolj učinkovito sodno varstvo oseb, soočenih z dolgotrajnimi postopki in velikimi korporacijami.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Vzpostaviti sodno okrožje kot temeljno enoto sodne oblasti na določenem področju zaradi učinkovitejše organizacije dela sodišč.
- → Zagotoviti učinkovitejše pravno varstvo posameznikom in šibkejšim strankam v sporih z veliki korporacijami.
- → Nadaljevati s pospešenim reševanjem gospodarskih sporov in dvigovanjem plačilne discipline.
- → Odpraviti neustrezne pretekle prakse pri delovanju tožilstva (npr. predolg čas reševanja zadev, završene ovadbe, zamude pri izvajanju procesnih dejanj) z namenom učinkovitejšega pregona korupcije in organiziranega kriminala.
- → Zagotoviti ustreznejšo kaznovalno in rehabilitacijsko politiko za mladoletne storilce kaznivih dejanj.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Reorganizacija mreže sodišč in državnih tožilstev.
- → **Ukrep št. 2:** Sprememba predpisov za lažje dokazovanje kršitev in uveljavljanje pravic s strani posameznikov in šibkejših strank v postopkih proti velikim korporacijam.
- → **Ukrep št. 3:** Prilagoditev predpisov o pravdnem postopku za hitrejše reševanje gospodarskih sporov in večjo plačilno disciplino.
- → **Ukrep št. 4:** Sistemski nadzor nad delom državnega tožilstva za učinkovitejši pregon korupcije in organiziranega kriminala.
- → **Ukrep št. 5:** Priprava mladoletniškega kazenskega zakonika za primerno obravnavo storilcev ob upoštevanju narave teh kaznivih dejanj.

Socialna politika in pokojninski sistem

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Prizadevamo si za solidarno, varno in dostojno življenje vseh prebivalcev Slovenije. Želimo večjo preglednost socialnih transferjev in večjo dostopnost do socialnih storitev. Zaradi neugodnih demografskih trendov se zavzemamo za kakovosten sistem dolgotrajne oskrbe, kasnejše upokojevanje ter uporabo obstoječega državnega premoženja za zagotovitev dostojnih pokojnin za bodoče upokojence. Na področju stanovanjske politike spodbujamo energetsko sanacijo stavb in večjo dostopnost primernih stanovanj za ranljive družbene skupine, predvsem za mlade in mlade družine. Zavzemamo se za varno in prijazno družbo, ki bo temeljila na prevzemanju odgovornosti in medsebojni solidarnosti.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Zagotoviti bolj pregledno in učinkovito politiko socialnih transferjev.
- → Nagraditi kasnejše upokojevanje in povečati možnosti za dodatno delo upokojencev.
- → Zaustaviti nižanje pokojnin, zagotoviti dostojno raven pokojnin ter vzdržno pokojninsko blagajno.
- → Poskrbeti za večje možnosti posvojitve otrok.
- → Spodbujati najem/gradnjo stanovanj za mlade, mlade družine in starejše.
- → Okrepiti medgeneracijsko sodelovanje.
- → Povečati kakovost bivanja ljudi potrebnih različnih oblik pomoči.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Pilotski projekt o uvedbi univerzalnega temeljnega dohodka kot odgovora na prihajajoče izzive digitalizacije in staranja prebivalstva.
- → **Ukrep št. 2:** Spodbude in ukrepi za daljšo delovno aktivnost ter povišanje števila delovnih ur za opravljanje malega dela.
- → **Ukrep št. 3:** Ustanovitev demografskega sklada.
- → **Ukrep št. 4:** Ustanovitev enotne informacijske in svetovalne točke za pomoč pri posvojitvah otrok iz Slovenije in tujine (npr. dvostranski dogovori za lažje posvojitve iz tujine, pomoč pri obiskih v tujini in urejanju dokumentov).
- → **Ukrep št. 5:** Usmeritev stanovanjskih skladov v ugoden najem/gradnjo za mlade, mlade družine in starejše.
- → **Ukrep št. 6:** Vzpostavitev regionalnih pilotskih stanovanjskih zadrug za mlade in mlade družine.
- → **Ukrep št. 7:** Mladi v zameno za državne štipendije (so)delujejo v centrih medgeneracijskega sodelovanja za večjo medsebojno izmenjavo izkušenj in znanja.
- → **Ukrep št. 8:** Spobude za nove zaposlitve v dejavnosti skrbi za starejše, invalide in druge osebe potrebne pomoči za lažje samostojno življenje, doma ali v različnih oblikah varstva.

Šport in aktivno življenje

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Želimo, da bi šport v Sloveniji še naprej ostal kakovostno gibalo vseh generacij in spodbuda za kakovostno življenje slehernega posameznika. Prepričani smo, da je šport odlična preventiva za zdravstvene težave, ključni spodbujevalec zdravega življenjskega sloga ter pozitivnih vrednot v družbi, kot so sodelovalnost, požrtvovalnost in složnost. Šport združuje ob zmagah naših vrhunskih športnic in športnikov ter skozi tisoče predanih rekreativcev in prostovoljcev.
Zavedamo se, da potrebujemo regijsko enakomerno razporejeno in sodobno športno infrastrukturo ter večja vlaganja v šport.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- Dodatno povečati vlaganja v športno infrastrukturo.
- Sistemsko zagotoviti več gibanja na dan na osnovnošolski in srednješolski ravni.
- Prilagajati športne programe za starejše za ohranjanje njihove vitalnosti, socialne vključenosti in zdravja.
- Spodbujati organizacijo velikih športno-rekreativnih in športnih prireditev na najvišji ravni (EP, SP, svetovni pokali) na področjih, kjer smo mednarodno prepoznani, dosegamo vrhunske rezultate ali rekreativno množičnost.
- Spodbuditi večja vlaganja v šport s strani zasebnega sektorja.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- **Ukrep št. 1:** Večja vlaganja v sodobno športno infrastrukturo za enakomerno regijsko pokritost.
- **Ukrep št. 2:** V osnovnih in srednjih šolah vsaj 45 minut gibanja na dan.
- **Ukrep št. 3:** Mreža sodelovanja med upokojenskimi organizacijami, lokalnimi skupnostmi, klubi, OKS in nacionalnimi panožnimi zvezami z namenom razvoja in prilagoditve obstoječih športnih programov za vadbo starejših.
- **Ukrep št. 4:** Uvedba modela sofinanciranja športnih prireditev glede na njihove učinke na promocijo Slovenije, turizem in zdravje.
- **Ukrep št. 5:** Davčne olajšave (do 5% letne dohodnine posameznika) za večjo dostopnost aktivnosti na področju športa.
- **Ukrep št. 6:** Spodbude za večja vlaganja v šport s strani podjetij.

Trg dela

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Prizadevali si bomo za višjo zaposlenost, dobro plačana delovna mesta, družinam prijazno delovno okolje in enake pogoje na trgu dela skozi odpravo prekarnosti. Potrebujemo hitrejše odzive na potrebe po ustrezno izobraženi in usposobljeni delovni sili. V Slovenijo želimo privabiti uspešne in izobražene posameznike z vsega sveta ter obenem mlade po študiju zaposliti v podjetjih s sedežem v Sloveniji. Želimo varno zaposlitev za vse starostne generacije.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Preprečevati zlorabe delovnopravne zakonodaje.
- → Ustvariti pogoje za zmanjšanje števila prekarnih zaposlitev in odpravo neprostovoljnega prekarnega dela.
- → Zagotoviti enak status in dohodek iz različnih vrst dela.
- → Preprečiti zlorabe pri posredovanju zaposlitev ter zagotoviti hitrejši odziv na potrebe (gospodarstva) na trgu dela.
- → Motivirati zaposlene in brezposelne za prekvalifikacijo na trgu dela.
- → Spodbujati delo starejših.
- → Zagotoviti ustrezen kader za potrebe (ne)gospodarstva v Sloveniji.
- → Spodbujati nakup delnic s strani zaposlenih za večjo ekonomsko demokracijo.
- → Doseči bolj uravnoteženo zastopanost med spoloma na različnih položajih.
- → Pomagati dolgotrajno brezposelnim hitreje najti delo.
- → Zagotoviti družinam prijazno delovno okolje.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Učinkovitejše preprečevanje in kaznovanje zlorab delovnopravne zakonodaje skozi povečan in poostren nadzor.
- → **Ukrep št. 2:** Ustanovitev zadruge za prekarne delavce za povečanje njihove socialne varnosti (kolektivne oblike zavarovanja), racionalizacijo stroškov poslovanja in skupen nastop na trgu.
- → **Ukrep št. 3:** Poenotenje osnov za obračun prispevkov vseh vrst dela (avtorskega, podjemnega, iz delovnega razmerja).
- → **Ukrep št. 4:** Večja učinkovitost in nadzor nad službami na področju iskanja zaposlitev (ZZRS, agencije).
- → **Ukrep št. 5:** »Sklad dela« za pomoč ob brezposelnosti in prehodu iz poklicev z nižjimi dohodki v poklice z višjimi.
- → **Ukrep št. 6:** Povišanje števila delovnih ur za opravljanje malega dela in prilagajanje delovnih pogojev za starejše delavce.
- → **Ukrep št. 7:** Poenostavitev birokratskih postopkov za ustrezno usposobljene in deficitarne kadre iz tujine.
- → **Ukrep št. 8:** Davčne spodbude za delničarske načrte zaposlenih v podjetjih.

- **Ukrep št. 9:** Uvajanje načela uravnotežene zastopanosti spolov glede imenovanja v javnih podjetjih ter v drugih osebah javnega prava ter samoupravnih lokalnih skupnostih (40% žensk).
- **Ukrep št. 10:** Poseben program za dolgotrajno brezposelne v katerem morajo sprejeti vsako primerno zaposlitev pri čemer se jim v celoti ne zmanjšajo dosedanje ugodnosti.
- **Ukrep št 11:** Spodbude za projekte pri katerih nastajajo v podjetjih z družinskim življenjem prijazne in združljive oblike zaposlitve (npr. gibljiv delovni čas, otroško varstvo v podjetjih).

Varnost

1. Opis vizije in glavnih ciljev

V vse bolj dinamičnem in kompleksnem varnostnem okolju moramo ohraniti položaj Slovenije kot ene izmed najvarnejših držav na svetu. Želimo se učinkovito in pravočasno odzvati na sodobne grožnje v svetu skozi krepitev lastnih človeških in infrastrukturnih zmogljivosti za celovito obvladovanje kriz ter preventivno delovanje za večjo odpornost na različne grožnje. Zavzemamo se za prožne odgovore na sodobne varnostne izzive, ki zahtevajo celovitejši pristop in sodelovanje vseh deležnikov v družbi.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- Zagotoviti ustrezen obseg primerno motiviranih in usposobljenih kadrov v vseh nacionalnovarnostnih podsistemih.
- Spodbujati preventivo in dvig ravni varnostne kulture v celotni družbi.
- Iskati celovite rešitve za učinkovito globalno upravljanje migracijskih tokov ter zaščito pred terorističnimi in drugimi grožnjami.
- Zagotoviti nemoteno delovanje kritične infrastrukture.
- Izboljšati status posameznikov v prostovoljnih strukturah nacionalnovarnostnega sistema (veterani, gasilci, reševalci).

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- **Ukrep št. 1:** Vzpostavitev celovitega sistema ugodnosti za pridobivanje in zadrževanje ustreznega kadra v nacionalnovarnostnih podsistemih.
- **Ukrep št. 2:** Krepitev rezervne sestave vojske in policije.
- **Ukrep št. 3:** Okrepitev izvajanja preventivnih aktivnosti na različnih področjih varnosti.
- **Ukrep št. 4:** Določitev in zaščita kritične infrastrukture v Sloveniji.
- **Ukrep št. 5:** Vzpostavitev celovitega sistema za zagotavljanje informacijske varnosti.
- **Ukrep št. 6:** Ureditev pravice do odkupa službenega oziroma najemniškega stanovanja za vojne veterane.
- **Ukrep št. 7:** Izboljšanje ureditve odsotnosti prostovoljnega gasilca in drugih prostovoljnih reševalcev z dela.

Visoko šolstvo in znanost

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zavedamo se, da ima Slovenija malo dragocenih naravnih virov, zato je izjemnega pomena vlaganje v vrhunsko znanje in njegova načrtna izraba. Želimo ohraniti zaupanje v visokošolski in raziskovalni sistem, zato se zavzemamo za nadaljnje spodbujanje odličnosti in mednarodno odprtost javnega visokošolskega sistema ter tesnejše sodelovanje z gospodarstvom. Znanost mora biti transparentna, družbeno odgovorna in usmerjena v reševanje perečih družbenih izzivov ter na prednostna področja razvoja, v katerih imamo možnosti razvojnega preboja.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- Poudariti razlikovanje med visokošolskimi strokovnimi in univerzitetnimi programi.
- Omogočiti najboljšim študentom lažje prehajanje med programi in zaposlitev v podjetjih s sedežem v Sloveniji.
- Spodbujati internacionalizacijo na področju visokega šolstva in znanosti.
- Spodbujati uspešen prehod raziskovalcev v gospodarstvo.
- Uvajati nadaljnjo digitalizacijo visokega šolstva in novih oblik študijskega procesa.
- Povečati informiranost o projektih EU ter povečati vpliv RS pri določanju raziskovalnih prioritet na ravni EU.
- Zagotoviti predvidljivo financiranje raziskovalnih aktivnosti in podporo temeljni znanosti z jasno navezavo na študijski proces in prioritete države.
- Povečati smiselnost in transparentnost pri podeljevanju raziskovalnih sredstev.
- Uveljaviti načela odprte znanosti.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- **Ukrep št. 1:** Vključitev strokovnjakov iz prakse v študijski proces na strokovnih programih (do 50%).
- **Ukrep št. 2:** Spodbuda najboljšim študentom s kadrovskimi štipendijami iz gospodarstva (izvzete iz skupnega dohodka gospodinjstva).
- **Ukrep št. 3:** Vključevanje visokošolskih in znanstvenih institucij v mednarodne projekte, oblikovanje skupnih študijskih programov ter izmenjave študentov in profesorjev.
- **Ukrep št. 4:** Nadaljnja podpora študentskim projektom z gospodarstvom in uveljavitev sheme mladih raziskovalcev za gospodarstvo.
- **Ukrep št. 5:** Podpora projektu digitalnih učbenikov in predavanj z namenom razvoja študija ter učenja na daljavo (tudi za starejše).
- **Ukrep št. 6:** Okrepitev mreže Nacionalnih kontaktnih točk in podpornega sistema za pomoč prijaviteljem na evropske projekte.
- **Ukrep št. 7:** Povečanje sredstev za raziskave in razvoj za prednostna področja razvoja.

→ **Ukrep št. 8:** Kriterije uspešnega raziskovalnega dela uravnotežiti glede na potrebe znanosti, gospodarstva, države in družbe.

→ **Ukrep št. 9:** Odprt dostop do raziskovalnih rezultatov, financiranih iz javnih sredstev.

Zdravstvo

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zagovarjamo univerzalen dostop do zdravstvenih storitev za vsakogar ne glede na družbenoekonomski položaj. Ohraniti je treba solidarnost v plačevanju za zdravstvene storitve, saj s tem omogočamo dobro zdravstveno oskrbo hudo bolnim, starejšim in kroničnim bolnikom. Želimo finančno stabilen, tehnološko napreden in učinkovit javni zdravstveni sistem, v katerem bo zdravnik celostno obravnaval bolnika in v katerem bodo javna sredstva učinkovito porabljena. Prepričani smo, da sta preventiva in zdrav način življenja pomembna za dolgo in kakovostno življenje. Zaradi naglo starajočega se prebivalstva se zavzemamo za kakovosten sistem dolgotrajne oskrbe.

2. Kako do cilja (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Nadaljevati s projekti za skrajševanje čakalnih vrst.
- → Vzpostaviti dostopen, finančno vzdržen in uporabniku prijazen sistem dolgotrajne oskrbe.
- → Zagotoviti nove razpoložljive vire za zdravstvo zaradi naraščajočih potreb prebivalcev.
- → Povečati izkoriščenost uporabe zdravstvene opreme zaradi enakovrednejše obravnave bolnikov.
- → Nadaljevati z zmanjševanjem stroškov za nakup medicinske opreme, zdravil in materiala.
- → Zmanjšati obseg papirnega poslovanja in vzpostaviti boljšo komunikacijo med posameznimi ravnmi za večjo kakovost storitev.
- → Spodbujati zdrav življenjski slog v vseh življenjskih obdobjih.
- → Jasno razmejiti med javnim in zasebnim izvajanjem zdravstvene dejavnosti.
- → Dvigovati ozaveščanje ljudi o aktivnem in zdravem življenjskem slogu.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Razširjena raven osnovnega zdravstva z namenom opravljanja več storitev pri osebnem zdravniku in boljša povezava s specialistom (npr. e-konzultacije).
- → **Ukrep št. 2:** Vzpostavitev novega socialnega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo skozi integracijo socialnih in zdravstvenih storitev.
- → **Ukrep št. 3:** Ukinitev prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in prenos njegovih premij na OZZ.
- → **Ukrep št. 4:** Vzpostavitev centralnega državnega registra zdravstvene opreme za spremljanje dnevne izkoriščenosti.
- → **Ukrep št. 5:** Skupna javna naročila za medicinsko opremo, zdravila in material (brez posrednikov).
- → **Ukrep št. 6:** Prehod na e-zdravstveni karton.
- → **Ukrep št. 7:** Odsotnost do 3 dni brez obiska pri osebnem zdravniku (do max. 3 dni/leto).

- **Ukrep št. 8:** Davčne olajšave v višini 5% letne dohodnine posameznika za večjo dostopnost za zdravje koristnih aktivnosti.
- **Ukrep št. 9:** Razmejitev med javnim in zasebnim izvajanjem zdravstvene dejavnosti skozi Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ).
- **Ukrep št. 10:** Vključevanje bistvenih elementov zdravega načina življenja in najpogostejših bolezni v izobraževalni proces.
- **Ukrep št. 11:** Omejitev vpisa necepljenih otrok brez medicinskih kontraindikacij v javne in javno sofinancirane zasebne vrtce.

Zunanja politika in Slovenci po svetu

1. Opis vizije in glavnih ciljev

Zavzemamo se za enotno zunanjo politiko v okviru ustave in mednarodnega prava. Prepričani smo, da je za Slovenijo kot majhno državo mednarodno pravo edina dejanska zaščita pri uveljavljanju naših nacionalnih interesov. Obstoj EU je ključnega pomena za uveljavljanje slovenskih interesov na mednarodnem področju. Poleg zaščite nacionalnih interesov mora biti glavna skrb naše zunanje politike in diplomacije skrb za blaginjo državljank in državljanov, mednarodno pravičnost, mir in varnost.

2. Kako (Aktivnosti za dosego ciljev):

- → Dosledno vztrajati pri uresničitvi arbitražne razsodbe.
- → Podpirati čim hitrejši vstop držav nekdanje Jugoslavije v Evropsko unijo.
- → Razvijati dobre in uravnotežene odnose s pomembnimi akterji v Evropski uniji in globalni geopolitiki.
- → Okrepiti skrb za zamejce in Slovence po svetu.
- → Okrepiti gospodarsko diplomacijo.
- → Krepiti diplomacijo glede na predsedovanje EU.
- → Okrepiti prizadevanja za mirno in pravično rešitev krize na Bližnjem vzhodu.
- → Spodbujati multilateralno delovanje.

3. Kaj (Ukrepi za dosego ciljev):

- → **Ukrep št. 1:** Uporaba vseh pravnih in diplomatskih sredstev za uveljavitev arbitražne odločbe s strani Hrvaške.
- → **Ukrep št. 2:** Aktivna podpora pogajalskemu procesu, sodelovanje in pomoč pri približevanju držav nekdanje SFRJ in Albanije k EU in NATO.
- → **Ukrep št 3:** Krepitev dobrih odnosov z jedrnimi evropskimi državami na političnem, gospodarskem in kulturnem področju ter uravnoteževanje odnosov s pomembnimi globalnimi centri moči.
- → **Ukrep št. 4:** Vključitev zamejcev in Slovencev po svetu v nacionalne projekte na področju znanosti in gospodarstva.
- → **Ukrep št. 5:** Okrepitev diplomatskih predstavništev glede na potrebe slovenskega gospodarstva in zunanje politike (zlasti glede na predsedovanje EU).
- → **Ukrep št. 6:** Proaktivno delovanje v Združenih narodih in EU na nišnih področjih človekovih pravic, trajnostnega razvoja ter človekove varnosti.

SMC stranka modernega centra

Stranka modernega centra

Beethovnova 2, 1000 Ljubljana
info@strankasmc.si
+ 386 1 244 65 50
www.strankasmc.si